

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Rotterdam e.o.
Jan van Avennesstraat 7a
3021 RL Rotterdam
natuurlijkrotterdam@knnv.nl
website: rotterdam.knnv.nl

Natuurlijk Rotterdam is samen ontdekken, onze passie delen en de natuur beschermen. Geef ons draagvlak met je lidmaatschap

KNNV NATUURLIJK ROTTERDAM

NIEUWSBRIEF 009

KNNV afdeling Natuurlijk Rotterdam e.o.

25 januari 2023

DE AFDELING

Oud en nieuw was warm en vervolgens is onze nieuwjaarswandeling niet doorgegaan vanwege het stormachtige, zeer natte weer. Politieke leiders vliegen van hot naar her om wereldklimaatdoelen te bepalen. Wij zetten de thermostaat een graad lager en trekken een extra trui aan. Greta Thunberg is klip en klaar met haar uitspraak "*Fighting climate change calls for innovation, cooperation and willpower*", zonder *BLA BLA BLA*. Dus. Met een grotere club, met meer leden, kunnen ook wij nog actiever en gewapend met onderbouwd enthousiasme onze doelen nastreven.

De afgelopen weken hebben vier personen zich aangemeld als lid! Jeroen Kuster, Ruud Lecluyze en Pascal Walhof en Annie Mayenburg **Welkom!**

Oja, laat **iedereen** weten waar je interesse en kernkwaliteit ligt? Bel Geert op 06 33001742 of doe dat via natuurlijkrotterdam@knnv.nl.

Ledenvergadering do 16 februari, 20:00-22:00u.

We zijn te gast in het Energiehuis, Heindijk 350, 3079 PM Rotterdam. Tijdens de ledenvergadering bespreken we het jaarverslag, de jaarrekening 2022 plus de begroting en plannen voor 2023.

Daarna hameren we deze stukken af. Wees erbij en laat Rotterdam biodiverser worden!

Geef je op via natuurlijkrotterdam@knnv.nl. Als je lid bent ontvang je de vergaderstukken binnenkort.

Activiteiten 2023

In onze plannen staan excursies en workshops rondom observatie, onderzoek en monitoring in de zgn. 'grijze gebieden' om natuurwaarden nauwkeuriger in kaart te brengen. **Doe mee!** Draag bij aan het inzichtelijk maken van de kwetsbare natuur en biodiversiteit in Rotterdam.

Onder de loep nemen we parken en ruigtes verspreid over Rotterdam. Observaties leggen we het liefst vast met zoveel mogelijk geïnteresseerden om een zo groot mogelijk scala aan bevindingen te noteren.

Hart van Reyeroord – natuurwaardenkaart

Tijdens de herinrichting van de kleine groenstrook *Hart van Reyeroord* wordt een nieuwe waterberging gerealiseerd. Sharida heeft in een eerder stadium input gegeven.

Het water krijgt via deze waterberging een nieuwe zij-instroom, waarna het afwatert via het Zevenbergsedijkje. Het hemelwater blijft hierdoor langer in de wijk aanwezig. De waterberging staat in verbinding met de Maas. We zijn heel nieuwsgierig naar het eindresultaat!

Lijsterbes

Ik ben een sterke boom en groei in heel Europa. Soms op de vreemdste plekken; op muren of in holtes van andere bomen, zoals knotwilgen. Dat komt doordat de vogels mijn bessen eten. In elke bes zit een zaadje dat de vogels weer uitpoepen.

Je ziet mij in heel Europa ook op kerkhoven. De mensen geloofden dat ik duivels en andere demonen op een afstand hield. Vroeger legden de boeren mijn takken bij de stal om hun dieren tegen ziektes te beschermen.

Reizigers namen een klein takje van mij mee. Zij geloofden dat ze daardoor veiliger konden reizen. Mijn hout is erg hard en werd gebruikt voor o.a. meubels en keukengerei. 2022 was mijn mastjaar. Dat is een jaar waarin een boom extra veel vruchten heeft.

Sorbus aucuparia ssp. aucuparia 10, Wilde lijsterbes, Saxifraga-lan van der Straaten

Lees meer hier: <https://rotterdam.knnv.nl/agenda/boomfeestdag/>

Doe mee! Geef je op voor wo 8 maart via natuurlijkrotterdam@knnv.nl

Wo 15 maart: Boomfeestdag

Wij gaan geen bomen planten maar ervoor zorgen dat zij oud worden! Bomen in de stad fungeren als watermanagers, biodiversiteitbevorderaars, luchtfilteraars, hittedempers en nog veel meer. Bomen gaan voor vele mensen pas leven wanneer ze die beter leren kennen en zien dat bomen onmisbaar zijn voor onze leefomgeving.

Wat gaan wij doen? Een serie wandelingen langs bomen maken. Aan geselecteerde bomen hangen we een boomportret. Daarin vertelt de boom zelf wie hij/zij is, over het samenleven met de mens en over zijn/haar waarde voor de biodiversiteit of juist niet!

Aan de slag in je eigen buurt. Wat ga jij doen?

- Zet een korte bomenroute uit in jouw omgeving
- Hang boomportretten aan deze bomen
- Organiseer een bomenwandeling

Zo kunnen wijkbewoners hun bomen leren kennen.

We kunnen jou hierbij helpen, bv. bij het op naam brengen van de boom. Geef datum, tijd en route aan ons door en wij zorgen voor een publicatie en boomportretten.

Heb jij een plan en geen idee hoe, of hulp nodig bij de uitvoering daarvan?

Mail natuurlijkrotterdam@knnv.nl of bel Geert 06 33001742. **Doen!**

AGENDA

Ook de komende tijd is er veel te ervaren in de natuur!

Voor (bijna) alle activiteiten geldt: leden KNNV Natuurlijk Rotterdam e.o. gratis; niet leden € 5,00, of een vrijwillige bijdrage. Opgeven via natuurlijkrotterdam@knnv.nl

Do 26 januari 2023, 20-21.30u.: Tuinvogeltelling instructie, ism Natuurlijk Delfland

Tijdens deze online workshop, via zoom, leer je hoe je kunt meewerken aan de Nationale Tuinvogeltelling. Welke vogels kun je in jouw tuin tegenkomen? Hoe herken je deze vogels? Wat kan je doen om je tuin vogelvriendelijker in te richten? Hoe meld je waargenomen vogels?

Na aanmelding volgt een bevestiging en de link voor deze online bijeenkomst.

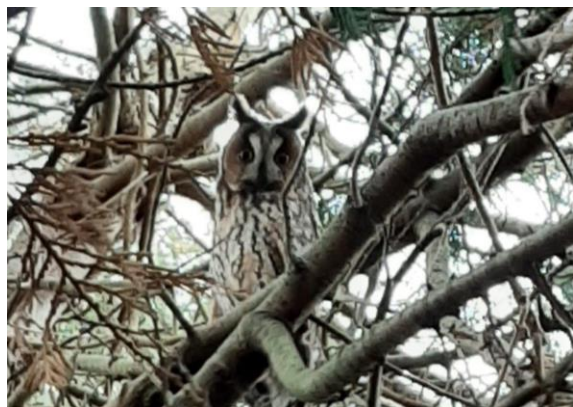
Opgeven via natuurlijkrotterdam@knnv.nl.

Winterkoninkje, Kralingse Plas. Foto: Esther

Za 28 januari 2023, 10-11:30u.: Vogels in de winter, Park Zestienhoven

Startlocatie: VTV Blijdorp, Zestienhovensekade 555, 3043 KT Rotterdam.

Doorgewinterde vogelaar Wilco zet voor ons een vogeltellingroute uit, leert je hoe een verrekijker gebruikt, hoe je vogels observeert en beluistert.

Alle ogen zijn welkom!

Opgeven via natuurlijkrotterdam@knnv.nl.

Na aanmelding volgt een bevestiging.

Ransuil, VTV Blijdorp. Foto: Hanneke

Za 4 februari 2023, 10-12u.: Natuurcafé 'Leven in de Rotterdamse haven' De Boshoeck, Schiedam

Locatie: KNNV natuurcentrum De Boshoeck, Bospad 3, Schiedam. Spreker: Peter Paalvast.

Natuurlijk Waterweg-Noord (KNNV) organiseert een natuurcafé met als thema 'Leven in de Rotterdamse haven'. Belangstellenden uit Maassluis, Vlaardingen, Schiedam, Rotterdam e.o. worden uitgenodigd. Alles onder het genot van een kopje thee of koffie.

Hieraan zijn geen kosten verbonden.

Lees meer hier:

<https://rotterdam.knnv.nl/agenda/natuurcafe/>

Za 28 januari en 18 februari, 10-12:30u.: Help de wilgen knotten, Buitenplaats Vlaardingen

Natuurlijk Delfland organiseert wilgen knotten op de Buitenplaats Vlaardingen.

Belangstellenden worden opgeroepen om daaraan mee te doen. Voor gereedschap, koffie, thee, koek en een heerlijke kop soep wordt gezorgd.

Ook leden van Natuurlijk Rotterdam zijn welkom!

Opgeven via natuurlijkdelfland@knnv.nl. Na aanmelding wordt een bevestiging en een knotinstructie toegestuurd.

Meer info hier: <https://rotterdam.knnv.nl/agenda/help-de-wilgen-knotten-2/>

Za 11 februari 2023, 10:30-13u.: In de voetsporen van de mol, IJsselmonde

We wandelen langs mollengangen en tellen de molshopen.

We bekijken een molshoop en zoeken naar bodemdierpjes. Die nemen we mee naar het Energiehuis om ze beter te bekijken met loep en veldmicroscop. Daarna worden de bodemdieren weer terugzet.

Na afloop soep met een broodje in het Energiehuis.

Meld je aan via natuurlijkrotterdam@knnv.nl

Zie: <https://rotterdam.knnv.nl/agenda/in-de-voetsporen-van-de-mol/>

Cursus Natuur Totaal, 14 februari tm november 2023, Natuurlijk Delfland

De cursus geeft een brede basis voor natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming en hoe deze doelen in te zetten voor activiteiten.

Diverse landschappen en de diverse ecologische processen in deze gebieden worden bestudeerd en ervaren: strand en duinen, graslanden, tuinen, steden, recreatiegebieden, oevers en water. Ook leer je hoe de gegevens verwerkt en een projectplan opstelt. Lees meer [hier](#).

De cursus kost €60,00. Informatie via natuurlijkdelfland@knnv.nl of 0633001742.

Ook leden van Natuurlijk Rotterdam zijn welkom!

GEWEEST

Verslagen van al onze eerdere activiteiten vind je op rotterdam.knnv.nl/excursies

---

30 december 2022, Eindejaars Plantenjacht, Groot-IJsselmonde, ism Florawerkgroep Rotterdam

Acht liefhebbers van wilde planten doorkruisten olv. Sharida een aantal buurten. Daarbij regen en wind trotserend speurend naar bloeiende planten langs huizen, tussen stoeptegels en bij groenstroken.

We sloten de wandeling af met een smakelijk eigengemaakt hartverwarmend soepje in het Energiehuis.

Lees het verslag hier:

<https://rotterdam.knnv.nl/kennisbank/eindejaarsplantenjacht/>

Foto: Geert

VERVALLEN: 15 januari 2023, Nieuwjaarswandeling, Schieveenpolder

Door weersomstandigheden kon deze bijeenkomst helaas niet doorgaan.

Voor deze wandeling prikken we een andere datum.

Wordt vervolgd.

WAARNEMINGEN

Met de apps Birdnet, ObsIdentify of Plant.net kun je de mogelijke soortnaam van het organisme snel vaststellen. Meld jouw waarnemingen zelf via www.waarneming.nl. Stuur daarna de waarneming naar natuurlijkrotterdam@knnv.nl. Delen is weten.

Vuurgoudhaantje, Kralingse bos. Foto: Esther

Tak met bloesem. Foto: Sharida

TIPS

Nieuwe 'Veldgids invasieve houtige planten in Nederland'

Anna Paulownaboom
Paulownia tomentosa (Thunb.) Steud.
(Paulowniaceae)

Kenmerken

- Bladverliezende boom tot 15 m hoog
- Grote bladen, tegenoverstaand, tot 25 cm lang, met hartvormige voet, behaard
- Takken hol
- Bloemknoppen verschijnen in de herfst
- Bloei voor het uitlopen van het blad, bloemen paars, trompervormig
- Vrucht een ovale doosvrucht, tot 3 - 4,5 cm lang
- Geen zichtbare winterknoppen

Gelijkende soorten

Trompboom (*Ampelopygium*) lijkt vanwege de grote, min of meer gelijkvormige bladen op de Anna Paulownaboom; de trompboom heeft echter bladen in kansen van 3, is alleen aan de onderzijde behaard en heeft langwerpige, peulachtige vruchten en twijgen gevuld met meeg. Recentelijk worden ook *Paulownia elongata* en *P. furcata* in Nederland op de markt gebracht; of deze 2 soorten zich invasief kunnen gedragen is niet bekend.

Actuele verspreiding

Zeldzaam in Nederland, recent verwilderd in stedelijk milieu; aangrijpt als sierplant vanwege de grote bladen en decoratieve bloemen, recentelijk ook als biomassa gewas.

Bedreiging

Anna Paulownaboom kan grote hoeveelheden zaad produceren; een grote boom kan zo'n 20 miljoen zaden vormen, die door de wind worden verspreid. Door zijn snelle groei kan hij in verstoorde milieus snel dominant worden.

Beheer

lange zaailingen kunnen met de hand worden uitgerokken. Achterblijvende wortels kunnen weer uitlopen. Omzagen is het meest effectief tijdens de bloei zodat er geen zaad kan worden gevormd; wortelstokken kunnen veelzijdig voor na kap. Deze kunnen chemisch worden bestreden. Hier ringen van bomen is ook mogelijk, al zullen hierna ook weer wortelstokken worden gevormd. Beheerstrategie 2 (zie tabel 2, p. 101).

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft ism Naturalis Biodiversity Center en Staatsbosbeheer een veldgids gemaakt met daarin de uitheemse bomen en struiken die in bospercelen prioriteit hebben bij het voorkomen van schade. Herkenning van deze soorten is niet altijd even gemakkelijk.

In de veldgids staan 45 soorten/groepen beschreven. Per soort wordt informatie gegeven mbt belangrijke kenmerken, gelijkende soorten, actuele verspreiding, effecten van de soort en hoe de plant te verwijderen is. De veldgids bevat veel foto's, die het makkelijker maken om een soort te herkennen.

Je kunt deze veldgids **gratis** downloaden via [NVWA](http://NVWA.nl).

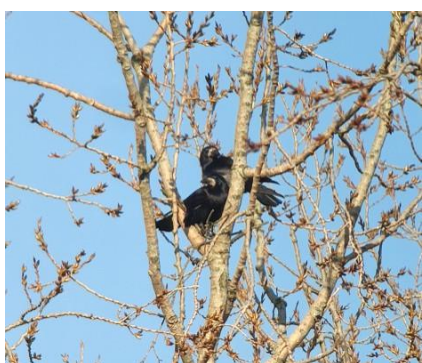
Geef Shell tegengas

Stop het plan om te boren in UNESCO werelderfgoed de Wadden!
Doe mee aan deze actie van Milieudefensie en de Waddenvereniging. Zie:
<https://milieudefensie.nl/doe-mee/geef-tegengas-stuur-shell-een-sms>

De roekenkolonie van Maassluis kan blijven broeden!

Op 19 januari 2023 heeft de voorzieningenrechter van de Rechtbank Rotterdam op verzoek van Natuurlijk Waterweg-Noord de verleende kapvergunning voor het kappen van 36 bomen in het roekenbos aan de Sportlaan geschorst. De voorzieningenrechter heeft direct mondeling uitspraak gedaan om te voorkomen dat de gemeente alsnog op korte termijn over zou gaan tot kappen.

Het gaat niet goed met de roek in Nederland.

Lees meer hier: [De roekenkolonie van Maassluis kan blijven broeden! - Nieuws - KNNV | Afdeling Waterweg Noord](#)

Do 9 februari, 10-12u.: workshop Snoeien, Voedseltuin

Onder deskundige begeleiding van Geert van Poelgeest (voorzitter Natuurlijk Rotterdam) leer je hoe je kleine bomen, heesters en fruitbomen snoeit.

Ter plekke geeft hij praktische instructies en uitleg. Waar moet je op letten bij het snoeien? Waarom juist nu? Wat moet je wel en wat níet doen bij het snoeien van fruit- en sierbomen?

Ook adviseert Geert welk gereedschap je het beste kunt gebruiken. Al doende leert men.

Zie: [Workshop snoeien | Facebook](#)

Deze nieuwsbrief wordt onregelmatig gepost.
Deel jouw kennis en ervaringen! Stuur ze naar natuurlijkrotterdam@knnv.nl

WORDT LID
VRAAG HET INSCHRIFFORMULIER AAN
natuurlijkrotterdam@knnv.nl

Natuurlijk Rotterdam is een actieve natuurvereniging.
Geef ons draagvlak met jouw lidmaatschap

DEZE NIEUWSBRIEF MAG JE DELEN!

Afmelden voor deze nieuwsbrief doe je via natuurlijkrotterdam@knnv.nl